

Vladimír Bejček šedesátiletý

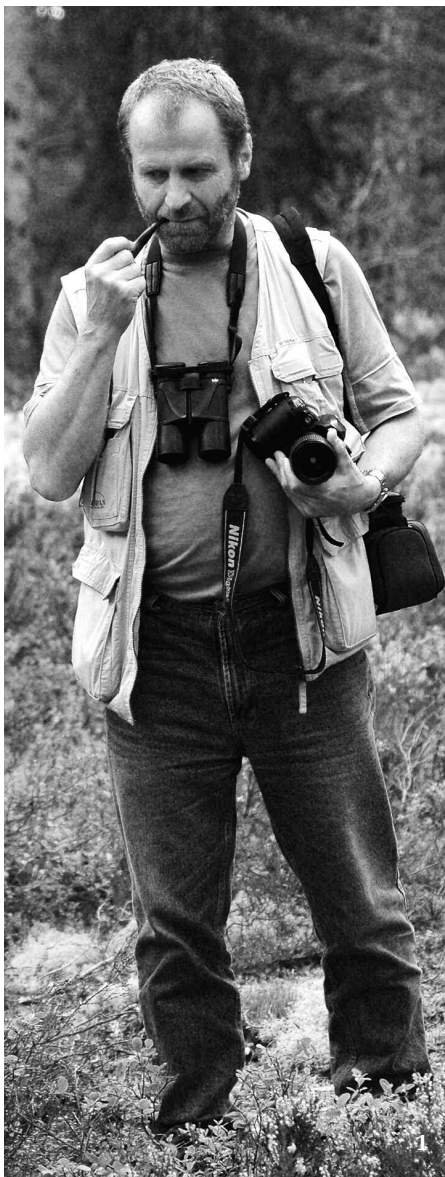
Ani se nechce věřit, že je tomu již 10 let, kdy jsem do Živy psal článek k padesátinám prof. RNDr. Vladimíra Bejčka, CSc. (viz Živa 2003, 5: LXIII). A už je mu tedy šedesát! Narodil se 27. září 1953 v Litvínově, kde studoval na gymnáziu, pak odešel do Prahy na Přírodovědeckou fakultu UK a jeho stěžejním zájmem se stala zoologie a v ní obratlovci, především ptáci a savci. Už v době studií začal publikovat první články vztahující se právě k těmto tématům. Po absolvování PřF UK a po skončení základní vojenské služby v Kežmaroku na Slovensku (dodnes používá rčení Kéžmárok mihn' dní) nastoupil do Ústavu krajinné ekologie (ÚKE) ČSAV v Říčanech, kde jsme spolu pracovali ve vynikajícím kolektivu vedeném nezapomenutelnou Eliškou Novákovou a kde také získal v r. 1979 titul RNDr. a r. 1983 titul CSc. Velmi často na toto pracoviště a skvělé kolegy vzpomínáme a s těmi mladšími, dnes se dá zcela jistě říci celoživotními kamarády, stále udržujeme mimořádně přátelské i pracovní styky. V tomto kolektivu se Vláda věnoval využití obratlovců z hlediska krajinné ekologie – v bioindikaci, biodiagnostice a ekologickém monitoringu. Je právě jeho zásluhou, že jako modelový druh se v těchto oblastech výzkumu po řadu let využíval hraboš polní (*Microtus arvalis*). Idyllické časy v ÚKE však nečekaně skončily v r. 1985, kdy byl ústav přestěhován do Českých Budějovic.

Tím začala nová éra v životě Vladimíra Bejčka, a to v nedalekém Kostelci nad Černými lesy v Ústavu aplikované ekologie a ekotechniky, pracovišti Vysoké školy zemědělské v Praze, dnešní České zemědělské univerzity (ČZU), s níž je pracovní spojencem dosud. Ani tam nemusel změnit své vědecké zaměření, přičemž jako mimořádný počin lze hodnotit spoluúčast na organizování 11. kongresu International Bird Census Committee (IBCC) a European Ornithological Atlas Committee (EOAC) v létě 1989. To v tehdejší politicky silně poznamenané době nebylo vůbec snadné, kongres však skončil velkým úspěchem, k němuž je nutné započítat i to, že rok po jeho konání byl publikován sborník přednášek, věc do té doby a ještě dlouho poté nevídaná (vždyť na vydání sborníků z dalších konferencí IBCC a EOAC se mnohdy čekalo i několik let, nejen v postkomunistických zemích). I to bylo zásluhou organizačních schopností oslavence.

V r. 1990 se V. Bejček stal členem skupiny, která realizovala po 30 letech obnovení Lesnické fakulty (LF) při tehdejší Vysoké škole zemědělské v Praze, nastoupil na katedru ekologie a rychle se zapojil do pedagogické činnosti. Začal pilně učit první studenty a rychle se stal oblíbeným, i když náročným a přísným kantorem. Vedl desítky bakalářských, magisterských a dizertačních prací, přednáší ekologické

a zoologické předměty. V r. 1992 se habilitoval, od r. 1996 byl zástupcem vedoucího katedry, stal se předsedou akademického senátu na LF, později na několik let dokonce předsedou akademického senátu celé ČZU. Aktivně přispěl ke změně Lesnické fakulty na Fakultu lesnickou a environmentální ČZU, a tím k zavedení oborů týkajících se životního prostředí.

Pak nastal ještě jeden zásadní zlom. Už jako řádný profesor ekologie (jmenován byl v r. 2002) se zasloužil o rozdělení Fakulty lesnické a environmentální na samostatnou Fakultu životního prostředí (FŽP) a Fakultu lesnickou a dřevařskou. Je i jeho zásluhou, že FŽP se stala úspěšnou jak z hlediska vědeckých aktivit, tak po stránce pedagogické. Prof. Bejček působí od doby vzniku nové fakulty jako proděkan pro vědu a výzkum a stal se vedoucím katedry ekologie. Ve všech těchto funkcích mu přibyla organizační i pedagogická práce, což ale s bravurou zvládá a stále

se s nadšením účastní terénních činností především ve svém rodném kraji, zvláště v Krušných horách těžce zkoušených průmyslovými imisemi. Sukcesní záležitosti na výspěchách po těžbě hnědého uhlí i v různě poškozených až zcela zničených krušnohorských lesích patří k jeho prioritám (však také za soubor prací o živočišných společenstvech na hnědouhelných výspěchách a jejich využití z hlediska krajinné ekologie získal cenu tehdejší Československé akademie věd). Tam je ve svém žilvu a díky výborné fyzické kondici dává v tvrdých terénních podmínkách zabrat i svým studentům. Činný je ale také na Šumavě, kde zvláště po rozsáhlé kůrovcové kalamitě patří do akční skupiny prosazující biologický přístup k obnově lesů (viz články na str. 213–237 tohoto čísla Živy; a je členem Stínové vědecké rady NP Šumava, bližší viz str. LXXXIX–XCII), známé se staly také jeho rozhlasové a televizní relace týkající se zachráněných životaschopných populací tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*) v České republice. Ze zahraničních aktivit bych vyzdvihl odbornou činnost na jemenském ostrově Sokotra (viz články v Živě 2002, 1: 22–30 a ve Vesmíru 2003, 1: 17–22).

Velmi oblíbené jsou jím organizované terénní zoologicko-ekologické studentské exkurze, při nichž uplatňuje nejen své vizuální i akustické determinační znalosti ptáků a savců, ale dokazuje, že se vyzná rovněž v bezobratlých živočiších (po založení Lesnické fakulty přednášel zoologii obratlovců i bezobratlých) a v botanice.

Úmyslně jsem nerozváděl jeho publikační činnost, která byla náležitě probrána v článku k jeho padesátinám. Přesto bych rád znovu vyzdvihl Atlas zimního rozšíření ptáků v České republice (MŽP 1995), spoluautorství na třech Atlasech hnízdního rozšíření ptáků v ČR (nejnovější verze Aventinum 2010) a na několika svazcích Fauny ČR – Ptáci z Nakladatelství Academia. Přibyla rovněž řada vědeckých článků týkajících se monitorování avifauny a jejích změn v závislosti na klimatu a aktivitách lidské populace. V posledních letech má významnou funkci šéfredaktora našeho jediného mezinárodního vertebratologického časopisu Folia Zoologica (vydává Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., v Brně a Fakulta životního prostředí ČZU v Praze). Významné jsou i jeho popularizační aktivity zvláště v nakladatelství Artia a Aventinum, kde mu vyšlo několik knih o přírodě v mnoha jazykových mutacích.

Co tedy popřát Vládovi na závěr? Především hodně zdraví a životní pohody, což i přes jeho mladistvou vizáž a neutuchající pracovní i mimopracovní aktivity jistě není zbytečné. Ať ho neopouští svérázný smysl pro humor a dobrá nálada. A také, ať se mu daří v jeho náročném koníčku – myslivosti.

1 Vladimír Bejček v terénu.
Foto J. Červený